

**HAFİF YOLCU VE TİCARİ ARAÇLARDAN ÇIKAN EMİSYONLAR (EURO 5 VE
EURO 6) BAKIMINDAN VE ARAÇ TAMİR VE BAKIM BİLGİLERİNE ERİŞİM
KONUSUNDA MOTORLU ARAÇLARIN TİP ONAYI İLE İLGİLİ UYGULAMA
USUL VE ESASLARINA İLİŞKİN TEBLİĞ (TEBLİĞ NO: SGM-2021/29)**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç, kapsam ve dayanak

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı, 21/4/2009 tarihli ve 27207 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hafif Yolcu ve Ticari Araçlardan Çıkan Emisyonlar (Euro 5 ve Euro 6) Bakımından ve Araç Tamir ve Bakım Bilgilerine Erişim Konusunda Motorlu Araçların Tip Onayına İlişkin Yönetmelik ((AT) 715/2007)’in uygulanmasını teminen, söz konusu yönetmeliğin kapsamında yer alan araçların; yeni emisyon sınırları ve araç tamir ve bakım bilgileri bakımından AT tip onayı için idari hükümleri, imalatın uygunluğu ve dolaşımdaki uygunluğu için hükümleri, OBD ve tamir ve bakım bilgilerine erişim hususları ve emisyonların kontrolü ile ilgili özel teknik şartları ile ayrı teknik ünite olarak değiştirilebilir kirlilik kontrol cihazlarının tip onayı şartlarının uygulama usul ve esaslarını belirlemektir.

(2) Bu Tebliğ; 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 29 uncu maddesi, 5/3/2020 tarihli ve 7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanununun 4 üncü maddesi, 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 388 inci maddesi ve 21/4/2009 tarihli ve 27207 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hafif Yolcu ve Ticari Araçlardan Çıkan Emisyonlar (Euro 5 ve Euro 6) Bakımından ve Araç Tamir ve Bakım Bilgilerine Erişim Konusunda Motorlu Araçların Tip Onayına İlişkin Yönetmelik ((AT) 715/2007)’e dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğin amaçları bakımından MARTOY ve (AT)715/2007 Yönetmeliğinde yer alan tanımlara ek olarak aşağıdaki tanımlar geçerli olup;

a) Araç OBD bilgileri: Araç üzerindeki herhangi bir elektronik sisteme uygun araç üzerinde teşhis sistemi ile ilgili bilgileri,

b) (AT)715/2007 Yönetmeliği: 21/4/2009 tarihli ve 27207 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hafif Yolcu ve Ticari Araçlardan Çıkan Emisyonlar (Euro 5 ve Euro 6) Bakımından ve Araç Tamir ve Bakım Bilgilerine Erişim Konusunda Motorlu Araçların Tip Onayına İlişkin Yönetmeliği,

c) **(Değişik:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer)** Arıza: Emisyonlarla ilgili bir aksam veya sistemin, 154 sayılı BM/AEK Regülasyonunun 6.8.2 nci maddesi Tablo 4A’daki eşik değerlerini aşan emisyonlarla sonuçlanacak arızasını veya OBD sisteminin, 154 sayılı BM/AEK Regülasyonunun C5 ekinde belirtilen temel izleme gerekliliklerini karşılayamamasını,

ç) Arıza göstergesi (MI): OBD sistemine bağlanmış emisyonla ilgili herhangi bir aksamda veya OBD sisteminin kendisinde bir arıza olması durumunda, araç sürücüsüne açıkça bilgi veren görsel veya işitsel göstergesi,

d) Atalet kategorisi: Test kütlesi referans kütleye eşit olarak ayarlandığında BM/AEK Regülasyonu 83’ün Ek 4a Tablo A4a/3’ünde belirtilen eşdeğer atalet karşılık gelen bir araç test kütlesi kategorisini,

e) Azami net güç (P_{rated}): Ek XX’nin gereklerine uygun olarak ölçülen kW cinsinden motorun veya elektrik motorunun maksimum net gücünü,

f) Otuz dakikalık azami güç: Bir elektrikli tahrik tertibatının, BM/AEK Regülasyonu 85’in 5.3.2 nci maddesinde belirtildiği şekilde DC (doğru akım) gerilimde ölçülmüş olan azami net gücünü,

g) Reaktif: Araç üzerindeki bir depoya konulan ve emisyon kontrol sisteminin isteği üzerine egzoz arıtma sistemine sağlanan, yakıt dışında herhangi bir ürünü,

ğ) (Mülga:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer)

h) Biyodizelli esnek yakıtlı araç: Mineral dizel (motorin) veya mineral dizel ve biyodizel karışımıyla çalışabilen esnek yakıtlı bir aracı,

ı) **(Değişik:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer)** Bozulmuş değiştirilebilir kirlilik kontrol cihazı: 154 sayılı BM/AEK Regülasyonunun C4 ekinin İlave 1’inin 1 inci maddesinde belirtilen şartları yerine

getirdiği ölçüde yaşlandırılmış veya suni olarak bozulmuş olan, (AT)715/2007 Yönetmeliğinin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendinde tarif edilen bir kirlilik kontrol cihazını,

i) Çalıştırma yardımı: Motorun hava/yakıt karışımını zenginleştirmeksizin motorun çalışmasına yardımcı olan, kızdırma bujileri, enjeksiyon zaman ayar değişiklikleri ve diğer tertibatları,

j) Çok katmanlı tank: Biri hidrokarbon bariyer malzemesi olan en az iki farklı katmanlı malzemeden imal edilmiş bir yakıt tankını,

k) Eksiklik: Motor OBD sistemleri kapsamında, izlenen iki ayrı aksam veya sisteme kadar, bu aksam veya sistemlerin başka şekilde verimli OBD izlemesini bozan geçici ya da daimi çalışma özelliklerini içermesi veya OBD ile ilgili diğer bütün ayrıntılı şartları karşılamamasını,

l) **(Değişik:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer)** Emisyonlar bakımından araç tipi: Aşağıdaki esas hususlarda farklılık göstermeyen araç grubunu;

1) 154 sayılı BM/AEK Regülasyonunun 6.3.2 nci maddesinde tanımlanan 'enterpolasyon ailesini' oluşturan kritere göre farklılık göstermeyen,

2) 154 sayılı BM/AEK Regülasyonunun B6 ekinin 2.3.2 nci maddesine veya 154 sayılı BM/AEK Regülasyonunun B8 ekinin 4.5.1 inci maddesine göre tek bir "CO₂ enterpolasyon ailesi" içinde bulunan,

3) Aşağıdakilerle sınırlı olmamak üzere, egzoz gazı emisyonları üzerinde ihmal edilemez bir etkiye sahip hiçbir özellik bakımından farklılık göstermeyen,

i) Kirlilik kontrol cihazlarının türleri ve sırası (örneğin, üç yollu katalizör, oksidasyon katalizörü, fakir NO_x tutucu, SCR (Seçici Katalist İndirgeme), fakir NO_x katalizörü, partikül tutucu veya bunların tek bir ünite de kullanılan kombinasyonları),

ii) Egzoz gazı devridaimi (birlikte veya ayrı, dahili/harici, soğutmalı/soğutulmamış, düşük/yüksek/birleşik basınç).

m) **(Değişik:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer)** Emisyonlar ve araç tamir ve bakım bilgileri bakımından bir aracın AT tip onayı: Egzoz emisyonları, karter emisyonları, buharlaşma emisyonları, yakıt tüketimi bakımından bir aracın AT tip onayını,

n) Emisyon kontrol sistemi: OBD sistemi bağlamında, elektronik motor yönetim kumandası ve bu kumandaya giriş sağlayan veya bundan çıkış alan egzozda veya buharlaşma sisteminde emisyonla ilgili herhangi bir aksamı,

o) Esnek yakıtlı araç: İki veya daha fazla farklı karışımli yakıtlarla çalışabilen, bir yakıt depolama sistemi bulunan bir aracı,

ö) Etanolü esnek yakıtlı araç: Benzinle veya benzin ve % 85'e kadar etanol harmanlı (E85) bir karışımla çalışabilen esnek yakıtlı bir aracı,

p) Geçirgenlik faktörü (PF): Belirli bir süre boyunca hidrokarbon kayıplarına dayanarak belirlenen ve nihai buharlaşıcı emisyonları belirlemek için kullanılan faktörü,

r) Gerçek sürüş emisyonu (RDE): Normal kullanım koşullarında bir aracın neden olduğu emisyonları,

s) Güç çıkış çalıştırıcısı veya ünitesi: Donanım yardımcı güç verme amacıyla araca monte edilen, motor tahrikli çıkış tertibatını,

ş) Hibrit elektrikli araç (HEV): Tahrik enerji dönüştürücülerinden birisi elektrikli makine olan hibrit bir aracı,

t) **(Değişik:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer)** İki yakıtlı araç: Çoğu zaman yalnızca tek bir yakıtla çalışacak şekilde tasarlanmış, iki ayrı yakıt depolama sistemine sahip bir aracı,

u) İki yakıtlı gazlı araç: İki yakıtın bulunduğu ve bunlardan birisinin benzin (benzin modu) ve diğerinin LPG, doğalgaz/biyometan ya da hidrojen olduğu bir çift yakıtlı aracı,

ü) İkincil hava: Egzoz gazı akışı içinde bulunan HC ve CO'in oksidasyonuna yardım etmek üzere tasarlanmış bir pompa veya aspiratör valfi veya diğer vasıtalarla egzoz sistemi içine gönderilen havayı,

v) **(Değişik:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer)** Kirlilik kontrol cihazı tipi:

1) Alt tabakaların sayısı ve türü, yapısı ve malzemesi,

2) Her bir alt katmanın faaliyet tipi,

3) Hacim, ön alan ile alt katman uzunluğunun oranı,

4) Katalizör malzemesi muhtevası,

- 5) Katalizör malzemesi oranı,
- 6) Hücre yoğunluğu,
- 7) Boyutları ve şekli,
- 8) Isıl koruması,
- 9) Gerekli reaktif (varsa),

temel hususlarından hiçbirinde farklılık göstermeyen katalitik konvertörleri ve partikül filtrelerini,

y) Kendi üretim tesisi: İmalatçı tarafından, söz konusu imalatçı için yeni araçların üretimi veya montajı amacıyla, ilgili olduğu durumlarda, ihracata yönelik araçlar da dahil olmak üzere kullanılan bir üretim veya montaj tesisini,

z) Kendi tasarım merkezi: Tam aracın tasarlandığı ve geliştirildiği, imalatçının kontrolü ve kullanımı altında olan bir tesisi,

aa) Kilometre sayacı: Sürücüye aracın üretiminden itibaren yaptığı toplam mesafeyi gösteren cihazı,

bb) Küçük ölçekli imalatçılar: Tip onayının alındığı yıldan önceki yılda dünya çapında yıllık üretimi 10.000 adetten az olan ve

1) Bağlı imalatçılar grubunun bir parçası olmayan veya

2) Tip onayının verildiği yıldan önceki yıl için dünya çapında yıllık üretimi 10.000 adetten az olan bağlı imalatçılar grubunun bir parçası olan veya

3) Bağlı imalatçılar grubunun bir parçası olan ancak kendi üretim tesislerini ve kendi tasarım merkezini işletmekte olan,

bir imalatçıyı,

cc) **(Değişik:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer)** MARTOY: 19/4/2020 tarihli ve 31104 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Motorlu Araçlar ve Römorkları ile Bunların Aksam, Sistem ve Ayrı Teknik Ünitelerinin Tip Onayı ve Piyasa Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik (AB/2018/858)’i,

çç) Motorda hatalı yanma: Kıvılcımın olmaması, fakir yakıt ölçülmesi, zayıf sıkıştırma veya başka bir sebepten dolayı pozitif ateşlemeli motorun silindirindeki yanma eksikliğini,

dd) Motor kapasitesi: Karşıt pistonlu motorlar için motor anma süpürme hacmini veya döner pistonlu (Wankel) motorlar için motor anma süpürme hacminin iki katını,

ee) Net güç: Bir deney tezgahı üzerinde, Ek XX (Net Motor Gücünün Ölçülmesi ve Elektrikli Tahrik Tertibatının Net Gücünün ve Otuz Dakikalık Azami Gücünün Ölçülmesi)’ye göre yardımcı ekipmanı ile birlikte deneye tabi tutulmuş ve standart ortam şartlarında belirlenmiş olan, krank milinin veya eşdeğerinin ucunda karşılık gelen motor devir sayısında elde edilen güç,

ff) Orijinal değiştirilebilir kirlilik kontrol cihazı: Tipleri, Ek I’in İlave 4’ünde gösterilen, ayrıca araç tip onayı sahibi tarafından ayrı teknik ünite olarak piyasaya sunulan kirlilik kontrol cihazını veya kirlilik kontrol cihazları grubunu,

gg) Periyodik yenilenme (rejenerasyon) sistemi: Periyodik bir yenilenme (rejenerasyon) işlemi gerektiren bir egzoz emisyon kontrol cihazlarını (katalitik konvertör, partikül tutucu),

ğğ) Sade elektrikli araç (PEV): Tahrik enerji dönüştürücüsü olarak sadece elektrikli makineler ve tahrik enerji depolama sistemleri olarak sadece şarj edilebilir elektrikli enerji depolama sistemleri içeren bir güç aktarma sistemi ile donatılmış aracı,

hh) Sade içten yanmalı motorlu araç: Tüm tahrik enerji dönüştürücülerinin içten yanmalı motorlar olduğu aracı,

ıı) Soğuk çalıştırma: Motor soğutucu sıvısı sıcaklığı (veya eşdeğer sıcaklık) 35 °C’ye eşit veya daha düşük olduğu ayrıca çevre sıcaklığından yüksekliğin en fazla 7 °C’ye eşit veya daha düşük olması durumunda motorun çalıştırılmasını,

ii) Soğukta çalıştırma sistemi veya tertibatı: Motorun hava/yakıt karışımını geçici olarak zenginleştiren, bu suretle motorun harekete geçmesine yardım eden bir sistemi,

jj) **(Değişik:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer)** Sürüş çevrimi: Araç OBD sistemleriyle ilgili olarak, anahtarın açılması, varsa arızanın tespit edileceği sürüş modu ve anahtarın kapatılmasından oluşan çevrimi,

kk) Taşınabilir emisyon ölçüm sistemi (PEMS): Ek IIIA İlave 1'de belirtilen şartlara uygun bir taşınabilir emisyon ölçüm sistemini,

ll) Tek katmanlı metal olmayan tank: Florlanmış/sülfonlanmış malzemeler içeren tek bir metal olmayan malzeme katmanı ile imal edilmiş tankı,

mm) Tek yakıtlı araç: Esas olarak bir tek yakıt tipiyle çalışacak şekilde tasarımılanan araç,

nn) **(Değişik:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer)** Tek yakıtlı gazlı araç: Esas olarak sürekli şekilde LPG veya doğalgaz/biyometan veya hidrojen ile çalışacak şekilde tasarımılanan, ancak benzin deposunda 15 litreden fazla benzin bulunmadığı durumlarda, acil durumlarda veya yalnızca çalıştırma amaçlı bir benzin sistemine de sahip olabilen tek yakıtlı bir aracı,

oo) Temel emisyon stratejisi (BES): Yardımcı emisyon stratejisi devreye sokulmadığı sürece, aracın hız ve yük çalışma aralığı boyunca aktif olan bir emisyon stratejisini,

öö) Ultra küçük ölçekli imalatçı: Tip onayının verildiği yıldan bir önceki yılda, AB ve Türkiye sınırları içerisinde 1000 adetten daha az tescilli olan ve (bb) bendinde tanımlanan küçük ölçekli imalatçıyı,

pp) Uygun bakım ve kullanım: Deney aracının amacı bakımından, bu aracın BM/AEK Regülasyonu 83'ün İlave 3'ünün 2 nci maddesinde belirtilen bir aracın kabul edilmesine ilişkin kriterleri karşıladığını,

rr) Yakıt depolama sistemi: Yakıt deposunu, yakıt dolum ağzını, yakıt deposuna veya üzerine yerleştirilmesi durumunda dolum ağzı kapağını ve yakıt pompasını içeren yakıtın depolanmasını sağlayan tertibatları,

ss) Yakıt hücreli araç (FCV): Tahrik enerji dönüştürücüsü olarak sadece yakıt hücreleri ve elektrikli makineler içeren bir güç aktarma sistemi ile donatılmış aracı,

şş) Yakıt hücresi: Kimyasal enerjiyi (girdi) elektrik enerjisine (çıkıtı) ya da tersine dönüştüren bir enerji dönüştürücüsünü,

tt) Yardımcı emisyon stratejisi (AES): Belirli bir ortam veya çalışma koşulları bütününe yanıt olarak ve belirli bir amaçla BES'in yerine geçen veya BES'i değiştiren ve sadece bahsi geçen koşullar mevcut bulunduğu süre boyunca aktif olan bir emisyon stratejisini,

uu) Yürür vaziyetteki aracın kütlesi: İmalatçının, belirlediği teknik özelliklere göre standart ekipmanla donatılmış, sürücünün, yakıt ve sıvıların kütlesinin ve takımları durumunda üstyapının kütlesinin, kabinin, bağlantı elemanlarının ve yedek lastik/lastikler ile aletlerin kütlelerinin de dahil olduğu ve yakıt deposu/tankları kapasitelerinin en az yüzde 90'ına kadar doldurulmuş olan araç kütlesini,

üü) **(Ek:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer)** Düzgün bakım ve kullanım: Bir test aracı bakımından, ilgili aracın, Ek II'nin İlave 1'inde belirtilen seçilmiş bir aracın kabulüne ilişkin kriterleri karşıladığını,

vv) **(Ek:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer)** Üçüncü taraf: (EU) 2022/163 Regülasyonunun gerekliliklerine uygun üçüncü tarafı, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Araç Tip Onayı Uygulamaları

Tip onayı şartları

MADDE 3 – (1) (Değişik:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer) İmalatçı, emisyonlar ile ilgili bir AT tip onayını almak için, araçların Ek IIIA ila Ek VIII, Ek XI, Ek XVI, Ek XX, Ek XXI ve Ek XXII'de belirtilen deney işlemlerine uygun olduğunu göstermek ve Ek IX'da belirtilen referans yakıtların özelliklerine uygunluğunu sağlamak zorundadır.

(2) Araçlar, Ek I'in Şekil I.2.4'ünde belirtilen deneylere tabi tutulur. **(Ek cümleler:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer)** 154 sayılı BM/AEK Regülasyonuna yapılan tüm atıflarda, yalnızca seviye 1A ile tanımlanan Avrupa Birliği ile ilgili gereklilikler geçerli olur. 154 sayılı BM/AEK Regülasyonunda "kriter emisyonlara" yapılan atıflar, bu Tebliğde "kirletici emisyonlara" yapılan atıflar olarak anlaşılır.

(3) Küçük ölçekli imalatçılar, Ek II, Ek V ila Ek VIII, Ek XI, Ek XVI ve Ek XXI'de belirtilen şartlara alternatif olarak, Ek I'in 2.1 inci maddesinde belirtilen mevzuata göre üçüncü bir ülkenin kuruluşu tarafından onaylanmış olan bir araç tipine AT tip onayı verilmesini talep edebilir. **(Değişik ikinci cümle:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer)** Bu fıkra uyarınca, emisyonlar bakımından AT tip onayı almak

için; Ek IV'te belirtilen karayolu elverişliliği amacıyla yapılan emisyon deneyleri ve Ek XXI'de belirtilen yakıt tüketimi ve CO₂ emisyonu deneylerinde belirtilen şartların yerine getirilmesi gereklidir. Onay kuruluşu, bu fıkraya göre verilen her bir tip onayının koşulları konusunda Komisyona bilgi verebilir.

(4) Yakıt depolarına girişler ve elektronik sistem güvenliği için özel şartlar, Ek I'in 2.2 nci ve 2.3 üncü maddelerinde belirtilmektedir.

(5) İmalatçı, egzoz ve buharlaşma emisyonlarının bu Tebliğe uygun olarak aracın normal ömrü boyunca ve normal kullanım şartlarında etkin olarak sınırlanmasını sağlayacak şekilde teknik tedbirleri alır. Bu tedbirler, emisyon kontrol sistemlerinde kullanılan hortumların, ek yerlerinin ve bağlantıların güvenliğinin orijinal tasarıma uygun olacak şekilde yapıldığının garantisini içerir.

(6) İmalatçı, emisyon deneyi sonuçlarının bu Tebliğde belirtilen deney koşullarında uygulanabilir sınır değere uygun olmasını sağlar.

(7) **(Değişik:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer)** Tek yakıtlı gazlı araçlar, kirletici emisyonlar için 154 sayılı BM/AEK Regülasyonunun B6 ekinde belirtildiği şekilde, Ek XX uyarınca net gücün ölçümü için kullanılan yakıtla LPG veya doğalgaz/biyometan bileşimindeki değişiklik için Tip 1 testinde test edilir. Çift yakıtlı gazlı araçlar, 154 sayılı BM/AEK Regülasyonunun B6 ekinde belirtildiği şekilde ve Ek XX uyarınca net gücün ölçümü için kullanılan her iki yakıt için test edilerek, LPG veya doğalgaz/biyometan üzerindeki testler LPG veya NG/biyometan bileşimindeki değişiklik için yapılır.

(8) Ek IV'ün ilave 1'inde belirtilen Tip 2 deneyi için normal motor rölanti devrinde egzoz gazları içindeki azami müsaade edilebilir karbon monoksit muhtevası, araç imalatçısı tarafından beyan edilen miktardır. Bununla birlikte, azami karbon monoksit muhtevası hacimce % 0,3'ü aşamaz. Yüksek rölanti devrinde, egzoz gazlarının hacim olarak karbon monoksit muhtevası, en az 2.000 min-1 d/d motor devrinde ve Lambda $1 \pm 0,03$ değerinde iken veya imalatçının şartnamesindeki maddelere uygun olarak % 0,2'yi aşamaz.

(9) İmalatçı, Ek V'te belirtilen Tip 3 deneyinde, motor havalandırma sisteminin her türlü karter gazları emisyonunun atmosfere çıkmamasını sağlar.

(10) **(Değişik:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer)** Ek VIII'de belirtilen düşük sıcaklıklarda emisyonların ölçülmesinin yapıldığı Tip 6 deneyi dizel araçlara uygulanmaz. İlave olarak, imalatçı düşük sıcaklıklarda işlev yapması da dahil, egzoz gazı devridaim sisteminin (EGR) çalışma stratejisi ile ilgili bilgileri onay kuruluşuna verir. Bu bilgiler, emisyonlar üzerindeki herhangi bir etkiyle ilgili açıklamayı da içerir. Verilen bilgiler, iyileştirme cihazının verimli çalışması amacıyla işaret edilen zaman dilimi içerisinde yeterince yüksek sıcaklığa fiilen eriştiğini göstermek için yeterli değilse onay kuruluşu tip onayını vermez.

(11) **(Değişik:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer)** İmalatçılar; (AT)715/2007 Yönetmeliği uyarınca tip onayı almış bir aracın normal ömrü boyunca, Ek IIIA'ya uygun olarak belirlenen ve söz konusu Eke uygun olarak gerçekleştirilen herhangi bir Tip 1a testinde verilen nihai RDE emisyon sonuçlarının, NOx ve PN emisyon sınırlarını aşmamasını sağlar. (AT)715/2007 Yönetmeliği kapsamında tip onayı sadece, araç Ek IIIA'nın 3.3 üncü maddesine göre geçerliliği kabul edilmiş bir PEMS deney ailesine dâhil ise verilebilir. Ek IIIA'nın gereklilikleri (AT)715/2007 Yönetmeliğine göre ultra küçük hacimli imalatçılara verilen emisyon tip onayları için uygulanmaz.

OBD sistemine ilişkin tip onayı şartları

MADDE 4 – (1) İmalatçı, bütün araçların OBD sistemiyle donatılmasını sağlar.

(2) OBD sistemi, aracın bütün ömrü boyunca bozulma veya arıza tiplerini tanımlayabilecek şekilde tasarlanırlar, imal edilir ve araca monte edilir.

(3) OBD sistemi, normal kullanım koşulları süresince bu Tebliğin şartlarına uymak zorundadır.

(4) **(Değişik:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer)** Kusurlu bir aksam, 154 sayılı BM/AEK Regülasyonunun C5 Eki İlave 1'ine uygun olarak deneye tabi tutulduğunda, OBD sistemi arıza göstergesi devreye girmelidir. OBD sistemi arıza göstergesi, bu deney sırasında 154 sayılı BM/AEK Regülasyonunun 6.8.2 nci maddesinin 4A Tablosunda belirtilen OBD eşik sınırlarının altındaki emisyon seviyelerinde de devreye girebilir.

(5) **(Değişik:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer)** İmalatçı, OBD sisteminin makul olarak öngörülebilir sürüş koşullarında, Ek XI'in ilave 1'inin Bölüm 1'inde belirtilen kullanımdaki performans şartlarına uymasını sağlar.

(6) (Değişik:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer) Ek XI'in ilave 1'inin Bölüm 1 hükümlerine göre bir aracın OBD sistemi tarafından saklanacak ve raporlanacak kullanım performansına ilişkin veriler, imalatçı tarafından herhangi bir şifreleme olmaksızın ulusal makamların ve bağımsız operatörlerin kullanımına hazır hale getirilir.

Yakıt ve/veya elektrik enerjisi tüketimini izlemeye yönelik cihazlarla ilgili tip onayı şartları

MADDE 4/A – (Değişik:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer)

(1) İmalatçı, aşağıdaki M1, N1 ve N2 kategorisi araçların, aracın çalıştırılması için kullanılan yakıt ve/veya elektrik enerjisi miktarına ilişkin verileri belirleyen, saklayan ve kullanılabilir hale getiren bir cihazla donatılmasını sağlar, ayrıca yakıt ve/veya elektrik enerjisi tüketimini izleyen cihaz, Ek XXII'de belirtilen şartlara uygun olmalıdır:

a) Yalnızca mineral motorin, biyodizel, benzin, etanol veya bu yakıtların herhangi bir kombinasyonu ile çalışan sade içten yanmalı motorlu ve araç içi şarj edilebilir hibrit elektrikli araçlar (NOVC-HEV'ler).

b) Elektrik ve (a) bendinde belirtilen yakıtların herhangi biri tarafından çalıştırılan araç dışı şarj edilebilir hibrit elektrikli araçlar (OVC-HEV'ler).

Emisyonlar konusunda bir aracın AT tip onayı için başvurusu (Değişik başlık:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer)

MADDE 5 – (1) (Değişik:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer) İmalatçı, emisyonlar konusunda bir aracın AT tip onayı başvurusunu onay kuruluşuna yapar.

(2) Birinci fıkrada belirtilen başvuru, Ek I'in ilave 3'ünde belirtilen bilgi dokümanı örneğine uygun olarak hazırlanır.

(3) İmalatçı ilave olarak aşağıdaki bilgileri de sunar:

a) (Değişik:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer) Pozitif ateşlemeli motorlarla donatılan araçlarda hatalı yanma yüzdesi, 154 sayılı BM/AEK Regülasyonunun C5 ekinde açıklanan Tip 1 deneyinin başlamasından itibaren mevcut olmuş ise 154 sayılı BM/AEK Regülasyonunun 6.8.2 nci maddesinin 4A Tablosunda verilen sınırları aşan emisyonlardan kaynaklanan veya kalıcı hasara sebep olmadan önce egzoz katalizöründe veya katalizörlerde aşırı ısınmaya yol açabilen, yanma olaylarının toplam sayısının dışında kalan asgari hatalı yanma yüzdesinin imalatçı tarafından beyanı.

b) OBD sistemi tarafından izlenen aracın emisyon kontrol sisteminin bütün ilgili parçalarının bir listesini içeren, OBD sisteminin fonksiyonel çalışma karakteristiklerini tam olarak açıklayan ayrıntılı yazılı bilgiler.

c) Araç sürücüsüne bir hatanın varlığının sinyalini vermek için OBD sistemi tarafından kullanılan arıza göstergesinin açıklaması.

ç) (Değişik:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer) İmalatçının, OBD sisteminin makul olarak öngörülebilir bütün sürüş koşullarında kullanımdaki performansla ilgili Ek XI'in ilave 1'inin Bölüm 1'inde belirtilen hükümlere uygun olduğuna dair beyanı.

d) (Değişik:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer) İmalatçının, 154 sayılı BM/AEK Regülasyonun C5 ekinin ilave 1'inin 7.7 nci maddesinde belirtilen şartları karşılaması gereken her bir monitörün pay ve paydayı devre dışı bırakılmasında olduğu gibi, pay ve paydanın ve 154 sayılı BM/AEK Regülasyonun C5 ekinin ilave 1'inin 7.2 nci ve 7.3 üncü maddelerinde açıklanan şartlar dahilinde genel paydanın arttırılması ile ilgili teknik kriterleri ve gerekçeyi açıklayan planı.

e) (Değişik:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer) Ek XI ve XVI'nın gereklilikleri doğrultusunda kilometre değerlerinin kaydedilmesi de dahil olmak üzere emisyon kontrol bilgisayarı ve kilometre sayacı da dahil olmak üzere emisyon kontrol sistemlerine müdahale edilmesini ve değiştirilmesini önlemek için alınan tedbirlerin açıklaması.

f) (Değişik:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer) Uygulanabilirse 154 sayılı BM/AEK Regülasyonunun 6.8.1 inci maddesinde belirtilen araç grubunun özellikleri.

g) Uygun olduğunda, onayların kapsamının genişletilmesi ve bozulma faktörlerinin belirlenmesini mümkün kılan ilgili verilerle birlikte diğer tip onaylarının kopyaları.

(4) İmalatçı, üçüncü fıkranın (ç) bendinin amaçları bakımından Ek I'in ilave 7'sinde belirtilen kullanımda performans şartları için OBD'ye uygun imalatçı belgesi örneğini kullanır.

(5) Onay veren onay kuruluşu, üçüncü fıkranın (d) bendinin amaçları bakımından, talep üzerine onay kuruluşları veya Komisyon için söz konusu bentte belirtilen bilgileri sunar.

(6) **(Değişik:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer)** Üçüncü fıkranın (ç) ve (d) bentlerinin amaçları bakımından imalatçı tarafından sunulan bilgiler Ek XI'in İlave 1'inin Bölüm 1'inin şartlarını yerine getirmek için uygun değilse onay kuruluşu aracı onaylamaz. 154 sayılı BM/AEK Regülasyonunun C5 ekinin İlave 1'inin 7.2 nci, 7.3 üncü ve 7.7 nci maddeleri makul olarak öngörülebilir bütün sürüş şartlarında uygulanır. İlk ve ikinci cümlelerde belirtilen şartların uygulanmasıyla ilgili değerlendirmede, onay kuruluşu teknolojinin durumunu göz önünde bulundurur.

(7) Üçüncü fıkranın (e) bendinin amaçları bakımından emisyon kontrol bilgisayarının kurcalanması ve değiştirilmesini önlemek için alınacak tedbirler, imalatçı onaylı program veya kalibrasyon kullanılarak güncelleme amacıyla imkanlar içermelidir.

(8) İmalatçı, Ek I'in Şekil I.2.4'te belirtilen deneylerde tip onayı deneylerini yapmaktan sorumlu teknik servise onaylanacak tipi temsil eden bir aracı sunar.

(9) Tek yakıtlı, iki yakıtlı ve esnek yakıtlı araçların tip onayı başvurusu, Ek I'in 1.1 inci ve 1.2 nci maddelerinde belirtilen ilave şartlara uygun olmalıdır.

(10) Motorun veya kirlilik kontrol sisteminin fonksiyonu etkilenecek şekilde orijinal karakteristikleri veya teknik parametreleri değiştirilmedikçe, tip onayından sonra meydana gelen sistem, aksam veya ayrı teknik ünitenin yapımındaki değişiklikler tip onayını otomatik olarak geçersiz kılmaz.

(11) **(Değişik:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer)** Onay kuruluşunun AES'in doğru kullanımını değerlendirebilmesi için, (AT)715/2007 Yönetmeliğinin 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan iptal tertibatının yasaklanması göz önüne alındığında, imalatçı ayrıca Ek I'in İlave 3a'sında açıklandığı şekilde genişletilmiş dokümantasyon paketini sunar. Ek I'in İlave 6'sının Tablo 1'inde tanımlandığı gibi EB ve EC karakteri altında onaylanan araçlar için imalatçı, bir aracın BES modu yerine AES modunda çalıştığını belirtmek için bir gösterge (AES Bayrağı veya Zamanlayıcı) sunar. Gösterge, genel bir tarama aletinin talebi üzerine standart bir teşhis konnektörünün seri portu aracılığıyla temin edilir. Çalışan AES, resmi dokümantasyon paketi aracılığıyla tanımlanır. Genişletilmiş dokümantasyon paketi onay kuruluşu tarafından belirlenip tarihlendirilir ve onaylandıktan sonra en az 10 yıl o kuruluş tarafından saklanır. İmalatçının talebi üzerine, onay kuruluşu yeni araç tipleri için AES'in ön değerlendirmesini yapar. Bu durumda, imalatçı, tip onay sürecine başlamadan 2 ila 12 ay önce tip onay kuruluşuna ilgili belgeler sunar. Onay kuruluşu, Ek I'in İlave 3a'sının (b) bendinde açıklandığı üzere imalatçı tarafından sağlanan genişletilmiş dokümantasyon paketi temelinde bir ön değerlendirme yapar. Onay kuruluşu, Ek I'in İlave 3b'sinde açıklanan metodolojiye uygun olarak değerlendirme yapar. Onay kuruluşu, istisnai ve usulüne göre gerekçelendirilmiş durumlarda bu metodolojinin dışında uygulamalarda bulunabilir. AES'in yeni araç tipleri için ön değerlendirmesi, 18 aylık bir süre için tip onayının amaçları doğrultusunda geçerli olur. İmalatçının, piyasada AES'in ön değerlendirmesini değiştirecek yeni teknolojilerin kullanılabilir olmadığına dair onay kuruluşuna kanıt sunması durumunda bu süre 12 ay daha uzatılabilir. Onay kuruluşu AES'in işleyişini test edebilir. Tip onayı otoriteleri tarafından kabul edilemez olarak değerlendirilen AES'lerin bir listesi, AB'nin Uygulamaya İlişkin Bilgi Alışverişi Forumu tarafından yıllık olarak derlenebilir ve kabul edilemez görülen AES'lerin bulunması halinde Komisyon tarafından kamuoyunun bilgisine sunulabilir. İmalatçı ayrıca onay kuruluşlarına, Ek I'in İlave 3a'sında olduğu gibi, bağımsız bir test uzmanının, ölçülen emisyonların bir AES veya BES stratejisine veya potansiyel olarak bir yenilgi cihazından kaynaklanmasına atfedilip atfedilemeyeceğini belirlemesine imkan verecek AES/BES hakkında bilgiler içeren resmi bir dokümantasyon paketi sağlar. Resmi dokümantasyon paketi, talep edilmesi halinde tüm tip onay otoritelerinin, teknik servislerin, piyasa gözetim otoritelerinin, üçüncü tarafların ve Bakanlığın kullanımına sunulur. M1 veya N1 kategorisi araçlar, Ek XXI'in 3.2 nci maddesinin Tablo A8.App5/1'de belirtilen değerlere uygun olarak belirlenen fayda faktörleri dikkate alınarak, Ek I, İlave 6, Tablo 1'de belirtildiği gibi EA, EB veya EC emisyon karakterleriyle onaylanır.

(12) **(Değişik:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer)** İmalatçı, bu Tebliğ kapsamında emisyon tip onayını veren tip onay kuruluşuna, testin Ek II'nin 5.9 uncu maddesine göre yapılmasını sağlamak üzere gerekli bilgileri içeren test şeffaflığına dair paketi sunar. ISC için elektronik platform hazır

olduğunda, imalatçı ayrıca tüm araçları için gerekli tüm verileri platforma yükler. Şeffaflık listelerindeki bilgiler, Ek II'nin İlave 5'inin gerektirdiği öngörülen bilgilerle sınırlı olur.

Emisyonlar konusunda bir aracın AT tip onayı için idari hükümler (Değişik başlık:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer)

MADDE 6 – (1) (Değişik:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer) İlgili tüm şartların yerine getirilmesi durumunda, onay kuruluşu bir AT tip onayı ve 26/10/2022 tarihli ve 31995 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Motorlu Araçlar ve Römorkları ile Bunların Aksam, Sistem ve Ayrı Teknik Ünitelerinin Tip Onayı ve Piyasa Gözetimi ve Denetimine İlişkin İdari Şartlar Hakkında Yönetmelik (AB/2020/683)'in Ek IV'ünde belirtilen numaralandırma sistemine uygun bir tip onayı numarası verir. Mezkur Yönetmeliğin Ek IV'ünün hükümleri saklı kalmak kaydıyla, tip onayı numarasının Bölüm 3'ü bu Tebliğin Ek I'inin İlave 6'sına uygun olarak düzenlenir. Onay kuruluşu aynı numarayı başka bir araç tipine veremez.

(2) (Değişik:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer) Birinci fıkradan farklı olarak, imalatçının talebi halinde, Ek XI'de belirtilen özel idari hükümlere uygun olması kaydıyla, OBD sistemi söz konusu ekin özel şartlarını tam olarak sağlamayacak şekilde bir veya daha fazla eksiklikler içerse bile, OBD sistemli bir araç emisyonlar konusunda tip onayı için kabul edilebilir. Onay kuruluşu, bu şekildeki bir tip onayını verme kararını MARTOY'un 27 nci maddesinde belirtilen şartlara uygun olarak Avrupa Birliği üyesi ülkelerin onay kuruluşlarına bildirebilir.

(3) Onay kuruluşu birinci fıkraya göre AT tip onayını verirken Ek I'in İlave 4'ünde belirtilen örneğe uygun AT tip onayını verir.

Tip onaylarında değişiklikler

MADDE 7 – (1) (Değişik:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer) Tip onaylarının her türlü değişikliklerinde MARTOY'un 27 nci, 33 üncü ve 34 üncü maddeleri ile (AT)715/2007 Yönetmeliği uygulanır.

(2) İmalatçının talebi halinde, Ek I'in 3 üncü maddesinde belirtilen hükümler, ilave deney gerektirmeksizin sadece aynı tip araçlara uygulanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İmalatın Uygunluğu, Dolaşımdaki Uygunluk

İmalatın uygunluğu

MADDE 8 – (1) (Değişik:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer) İmalatın uygunluğunu sağlamak için MARTOY'un 31 inci maddesinin hükümlerine uygun olarak tedbirler alınır. Bu Tebliğin Ek I'inin Bölüm 4'ünde belirtilen hükümler ve 154 sayılı BM/AEK Regülasyonunun Ek 2'sindeki ilgili istatistiksel yöntem uygulanır.

(2) İmalatın uygunluğu, Ek I'in İlave 4'ünde belirtilen tip onayı belgesindeki açıklama esasına göre kontrol edilir.

Dolaşımdaki uygunluk

MADDE 9 – (1) (Değişik:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer) Bu Tebliğ uyarınca onaylanan araçların dolaşımdaki uygunluğunun sağlanması için alınacak önlemler MARTOY'un 31 inci maddesine, Ek IV'üne ve bu Tebliğin Ek II'sine uygun olarak alınır.

(2) Dolaşımdaki uygunluk tedbirleri, Ek II'de belirtildiği şekilde normal kullanım şartlarında ve araçların normal faydalı ömrü süresince egzoz ve buharlaşma emisyonlarının etkili bir şekilde sınırlandırıldığını doğrulamak için uygun olmalıdır.

(3) Dolaşımdaki uygunluk, Ek II'nin İlave I'ine uygun olarak, 15.000 km veya 6 aydan hangisi daha sonra olursa ve 100.000 km veya 5 yıldan hangisi daha erken olursa, bu sınırlar arasında uygun şekilde bakımı yapılmış ve kullanılmış araçlarda kontrol edilmelidir. Buharlaşma emisyonları için dolaşımdaki uygunluk Ek II'nin İlave 1'i uyarınca, 30.000 km veya 12 aydan hangisi daha sonra olursa ve 100.000 km veya 5 yıldan hangisi daha erken olursa, bu sınırlar arasında uygun şekilde bakımı yapılmış ve kullanılmış araçlarda kontrol edilmelidir. Dolaşımdaki uygunluk tedbirleri için gereklilikler, söz konusu dolaşımdaki uygunluk ailesinin araçları için son Uygunluk Sertifikası veya bireysel onay sertifikası verildikten sonraki 5 yıl boyunca geçerlidir.

(4) Dolaşımdaki uygunluk ailesinin yıllık satışının toplamının bir önceki yıl için 5.000 araçtan az olması durumunda dolaşımdaki uygunluk tedbirleri zorunlu değildir. (Değişik ikinci cümle:RG-

21/8/2024-32639 Mükerrer) Bu tür aileler için imalatçı, Ek II'nin 4 üncü maddesinde belirtilen emisyonlarla ilgili garanti ve ilgili onarımlara ilişkin bir raporu onay kuruluşuna sunar. Onay kuruluşu bu tür dolaşımdaki uygunluk ailelerinin Ek II'ye uygun olarak deneye tabi tutulmasını isteyebilir.

(5) **(Değişik:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer)** İmalatçı ve tip onayını düzenleyen onay kuruluşu, Ek II'ye uygun olarak dolaşımdaki uygunluk kontrollerini gerçekleştirir. Diğer tip onayı kuruluşları, teknik servisler, Bakanlık ve üçüncü taraflar dolaşımdaki uygunluk kontrollerinin bir kısmını Ek II'ye uygun olarak gerçekleştirebilir. Bu tür kontrollerin gerçekleştirilmesi için gereken veriler, (EU) 2022/163 Sayılı Komisyon Uygulama Tüzüğünde ve bu Tebliğin Ek II'sinde düzenlenmiştir.

(6) Tip onayını düzenleyen onay kuruluşu, bir ailenin dolaşımdaki uygunluk hükümlerini yerine getirip getirmediğine, bir uygunluk değerlendirmesinin ardından karar verir ve imalatçı tarafından Ek II uyarınca sunulan iyileştirici tedbirlerin planını onaylar.

(7) **(Değişik:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer)** Tip onay kuruluşu, teknik servis, Bakanlık veya üçüncü bir taraf, dolaşımdaki uygunluk ailesinin dolaşımdaki uygunluk kontrolünde başarısız olduğunu tespit ederse, bu durumu, MARTOY'un 54 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca, onayı veren tip onayı kuruluşuna gecikmeksizin bildirimde bulunur. Bu bildirimden ardından ve MARTOY'un 54 üncü maddesinin beşinci fıkrası hükümlerine tabi olarak, onayı veren onay kuruluşu, imalatçıya, dolaşımdaki uygunluk ailesinin dolaşımdaki uygunluk kontrollerini geçemediğini ve belirlenen Ek II'nin 6 ve 7'nci maddelerinde belirtilen prosedürlerin yerine getirildiğini bildirir. Onayı düzenleyen onay kuruluşunun, dolaşımdaki uygunluk ailesinin dolaşımdaki uygunluk kontrolünde başarısız olduğunu tespit eden tip onay kuruluşu ile herhangi bir anlaşmaya varılamayacağını tespit etmesi durumunda, MARTOY'un 54 üncü maddesinin beşinci fıkrası uyarınca prosedür uygulanır.

(8) **(Değişik:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer)** Bir ila yedinci fıkralara ek olarak, aşağıdakiler Ek II'ye göre onaylanmış araçlar için geçerli olur:

a) MARTOY'un 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (o) bendinde tanımlandığı üzere, çok aşamalı tip onayına tabi araçlar, Ek II'nin Bölüm B'sinin 5.10.6 ncı maddesinde belirtilen çok aşamalı onay kurallarına uygun olarak dolaşımdaki uygunluk açısından kontrol edilir.

b) Sırasıyla MARTOY'un Ek II'sinin Bölüm 3'ünün İlave 1'inde tanımlandığı şekilde cenaze araçları, MARTOY'un Ek II'sinin Bölüm 3'ünün İlave 2'sinde tanımlandığı şekilde zırhlı araçlar ve MARTOY'un Ek II'sinin Bölüm 3'ünün İlave 3'ünde tanımlandığı şekilde tekerlekli sandalye ile erişilebilir araçlar bu madde hükümlerine tabi değildir. MARTOY'un Ek II'sinin Bölüm 3'ünün İlave 4'ünde belirtilen diğer tüm özel amaçlı araçlar, Ek II'de belirtilen çok aşamalı tip onayı kurallarına uygun olarak dolaşımdaki uygunluk açısından kontrol edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kirlilik Kontrol Cihazları ile İlgili İşlemler

Kirlilik kontrol cihazları

MADDE 10 – (1) (Değişik:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer) İmalatçı, (AT)715/2007 Yönetmeliğinin kapsamında yer alan AT tip onaylı araçlara takılmak üzere tasarlanan değiştirilebilir kirlilik kontrol cihazlarının 28/6/2009 tarihli ve 27272 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan mülga Motorlu Araçlar ve Römorkları Tip Onayı Yönetmeliği (2007/46/AT)'nin 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasının anlamı dahilinde ayrı teknik ünite olarak, bu Tebliğin 12 nci ve 13 üncü maddeleri ile Ek XIII'ne uygun şekilde AT tip onaylı olmasını sağlamak zorundadır. Katalitik konvertörlerin ve parçacık filtrelerinin bu Tebliğin amaçları bakımından kirlilik kontrol cihazları olduğu kabul edilir. Değiştirilebilir kirlilik kontrol cihazlarının 103 sayılı BM/AEK Regülasyonuna göre onaylanması durumunda ilgili gerekliliklerin karşılandığı kabul edilir.

(2) Bir tipi Ek I'in İlave 4 Eklentisinin 2.3 üncü maddesi kapsamındaki tip içinde yer alan ve ilgili tip onayı dokümanının atıf yaptığı bir araca takılması tasarlanan orijinal donanım değiştirilebilir kirlilik kontrol cihazlarının Ek XIII'ün 2.1 inci ve 2.2 nci maddelerinin şartlarını yerine getirmesi kaydıyla, bu cihazlar söz konusu Eke uymak zorunda değildir.

(3) İmalatçı, orijinal kirlilik kontrol cihazının tanıtım işaretleri taşımasını sağlamak zorundadır.

(4) Üçüncü fıkrada belirtilen tanıtım işaretleri aşağıdakileri kapsar:

a) Araç veya motor imalatçısının ismi veya ticari markasını ve

b) Ek I'in İlave 3'ünün 3.2.12.2 nci maddesinde belirtilen bilgilerde kaydedildiği gibi orijinal kirlilik kontrol cihazının markası ve parça tanıtmı numarası.

Değiştirilebilir kirlilik kontrol cihazı tipinin ayrı teknik ünite olarak AT tip onayı başvurusu

MADDE 11 – (1) İmalatçı, değiştirilebilir kirlilik kontrol cihazlarının ayrı teknik ünite olarak AT tip onayı başvurusunu onay kuruluşuna yapar. Başvuru, Ek XIII'ün İlave 1'inde belirtilen bilgi dokümanı örneğine uygun olarak hazırlanır.

(2) Birinci fıkrada belirtilen şartlara ek olarak, imalatçı tip onay testinden sorumlu teknik servise aşağıdakileri sunar:

a) Yeni bir orijinal donanım kirlilik kontrol cihazıyla donatılmış, bu Tebliğe göre tip onaylı bir araç veya araçlar.

b) Değiştirilebilir kirlilik kontrol cihazı tipine ait bir numune.

c) OBD sistemiyle donatılmış bir araca takılmak üzere tasarlanmış değiştirilebilir kirlilik kontrol cihazı durumunda, değiştirilebilir kirlilik kontrol cihazı tipine ait ilave bir numune.

(3) İkinci fıkranın (a) bendinin amaçları bakımından, deney araçları teknik servisle mutabakata varılarak başvuran tarafından seçilir. **(Değişik ikinci cümle:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer)** Deney araçları, 154 sayılı BM/AEK Regülasyonu B6 eki, Bölüm 2.3'te belirtilen gerekliliklere uygun olur. Deney araçları aşağıdaki şartlara uymalıdır:

a) Deney araçlarında hiçbir emisyon kontrol sistemi kusuru olmamalıdır.

b) Aşırı olarak yıpranmış veya arızalı emisyonla ilgili her türlü parça tamir edilmeli veya değiştirilmelidir.

c) Deney araçları, emisyon deneyinden önce uygun şekilde hassas ayarları yapılmalı ve imalatçısının şartnamesine göre ayarlanmalıdır.

(4) İkinci fıkranın (b) ve (c) bentlerinin amaçları bakımından, numune, başvuranın ticari adı veya işareti ve onun ticari gösterimi ile açıkça ve silinmez bir şekilde işaretlenir.

(5) İkinci fıkranın (c) bendinin amaçları bakımından numune, 2 nci maddenin birinci fıkrasının (ı) bendinde tarif edildiği şekilde bozulmuş olmalıdır.

Değiştirilebilir kirlilik kontrol cihazı tipinin ayrı teknik ünite olarak AT tip onayı için idari hükümler

MADDE 12 – (1) Onay kuruluşu, ilgili bütün şartlar karşılanıyorsa, değiştirilebilir kirlilik kontrol cihazlarına ayrı teknik ünite olarak AT tip onayı verir ve MARTOY'un Ek VII'sinde belirtilen numaralama sistemine uygun şekilde bir tip onayı numarasını verir. Onay kuruluşu aynı numarayı başka bir değiştirilebilir kirlilik kontrol cihazı tipine veremez. Aynı tip onayı numarası, birkaç farklı araç tipi üzerinde söz konusu değiştirilebilir kirlilik kontrol cihazı tipinin kullanımını kapsayabilir.

(2) Onay kuruluşu, birinci fıkranın amaçları bakımından Ek XIII'ün İlave 2'sinde belirtilen örneğe uygun olarak oluşturulan AT tip onayı belgesini verir.

(3) Tip onayı başvuru sahibi, onay kuruluşuna veya teknik servise değiştirilebilir kirlilik kontrol cihazının Ek I'in İlave 4 Eklentisinin 2.3 üncü maddesinde gösterilen tipten olduğunu gösterebilirse, tip onayının verilmesi Ek XIII'ün 4 üncü maddesinde belirtilen şartlara uygunluğun doğrulanmasına bağlı değildir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Bilgilere Erişim

Araç OBD ve araç tamir ve bakım bilgilerine erişim

MADDE 13 – (1) İmalatçılar, araç OBD ve araç tamir ve bakım bilgilerine kolaylıkla erişilebilir olmasını sağlamak için (AT)715/2007 Yönetmeliğinin 6 nci ve 7 nci maddelerine ve bu Tebliğin Ek XIV'üne uygun olarak gerekli düzenlemeleri ve işlemleri yerine getirmek zorundadır.

(2) Onay kuruluşu, imalatçıdan araç OBD ve araç tamir ve bakım bilgilerine erişim ile ilgili belgeyi aldıktan sonra tip onayını verir.

(3) Araç OBD ve araç tamir ve bakım bilgileri erişim ile ilgili belge, (AT)715/2007 Yönetmeliğinin 7 nci maddesinin yedinci fıkrasına uygunluğun ispatı olarak kullanılır.

(4) Araç OBD ve araç tamir ve bakım bilgilerine erişim ile ilgili belge, Ek XIV'ün İlave 1'inde belirtilen örneğe uygun olarak düzenlenir.

(5) Tip onayı başvurusu yapıldığında, araç OBD ve araç tamir ve bakım bilgileri mevcut değilse veya (AT)715/2007 Yönetmeliğinin 6 ncı ve 7 nci maddelerine ve bu Tebliğin Ek XIV'üne uygun değilse, imalatçı tip onayı tarihinden itibaren altı ay içinde bu bilgileri sağlamak zorundadır.

(6) Beşinci fıkrada belirtilen tarih içinde bilgileri sağlamak için yükümlülük, sadece aracın tip onayını takiben piyasaya arz edildiği durumlarda geçerlidir. Araç, tip onayından sonra altı aydan daha fazla sürede piyasaya arz edildiğinde ise, bilgiler, aracın piyasaya arz edildiği tarihte sağlanmak zorundadır.

(7) Hiç bir şikâyetin olmaması ve imalatçının bu bilgileri beşinci fıkrada belirtilen tarihlerde vermiş olması kaydıyla, onay kuruluşu, araç OBD ve araç tamir ve bakım bilgilerine erişim ile tamamlanmış ilgili belgeye dayanarak, imalatçının araç OBD ve araç tamir ve bakım bilgilerine erişim ile ilgili yeterli düzenlemeleri ve işlemleri yerine getirmiş olduğunu varsayabilir.

(8) Ek XI'in 4 üncü maddesinde belirtilen OBD bilgilerine erişimle ilgili şartlara ilave olarak, imalatçı aşağıdaki bilgileri ilgili taraflara sağlamak zorundadır:

a) OBD sisteminin düzgün işleyişi için kritik olan değiştirilebilir aksamaların geliştirilmesine imkân sağlayan ilgili bilgiler. Ancak bu bent uyarınca değiştirilebilir aksamaların geliştirilmesi; OBD eşiklerinin aşmış olması ya da OBD sisteminin bu Tebliğin temel OBD izleme şartlarını yerine getiremediği durumlarda, arıza gösterge stratejilerine ilişkin teknik şartlar, aracın sadece benzin veya gaz ile işleyişi ile ilgili OBD bilgisinin bağımsız olarak ele alınmasına ilişkin spesifik tadilatlar ve sınırlı sayıda önemsiz hatalar içeren gaz yakıt beslemeli araçların tip onayı ile ilgili bilgilerin bulunmaması nedenleriyle kısıtlanamaz.

b) Genel teşhis aletlerinin geliştirilmesine imkân sağlayan bilgiler. Bu bendin amaçları bakımından imalatçıların, yetkili servis ağlarında ISO 22900 Modüler Araç Bildirim Arayüzüne (Modular Vehicle Communication Interface (MVCI)) ve ISO 22901 Açık Teşhis Veri Değişimine (Open Diagnostic Data Exchange (ODX)) uygun olarak teşhis ve deney aletlerini kullanması halinde, ODX dosyaları imalatçının internet sitesi yoluyla bağımsız operatörler için erişilebilir olmalıdır.

(9) Araç Bilgilendirme Erişim Alt Komitesi (Alt Komite), bilgilere erişim konusu ile ilgili şartları geliştirmek için tavsiyelerde bulunmalıdır. Alt Komite, bağımsız operatörlerin akredite olmuş kuruluşlar tarafından araç güvenliği hakkındaki bilgilere erişim konusunda onaylaması ve yetkilendirmesi için bir süreç geliştirme konusunda Bakanlığa tavsiyede bulunmalıdır. Bakanlık, Alt Komitenin tartışmalarını ve bulgularını gizli olarak tutmaya da karar verebilir.

Araç OBD ve araç tamir ve bakım bilgilerine erişime ilişkin yükümlülükler uyma

MADDE 14 – (1) Onay kuruluşu, kendi inisiyatifi ile ya da bir şikâyete veya bir teknik servis tarafından yapılan değerlendirmeye dayanarak, imalatçının (AT)715/2007 Yönetmeliğinin ve bu Tebliğin hükümlerine ve araç OBD ve araç tamir ve bakım bilgilerine erişim ile ilgili belgenin şartlarına uygunluğunu her zaman kontrol edebilir.

(2) Bir onay kuruluşunun imalatçının araç OBD ve araç tamir ve bakım bilgilerine erişim konusundaki yükümlülüklerine uymakta başarısız olduğunu belirlemesi hâlinde, ilgili tip onayını veren onay kuruluşu, bu durumu düzeltmek için uygun tedbirler alır.

(3) Bu tedbirler, tip onayının geri çekilmesi veya askıya alınması, para cezaları veya (AT)715/2007 Yönetmeliğinin 11 inci maddesinde belirtilen diğer tedbirleri içerebilir.

(4) Bağımsız operatör veya bağımsız operatörleri temsil eden ticari birlik veya dernek, onay kuruluşuna bir şikâyette bulunursa, onay kuruluşu imalatçının araç OBD ve araç tamir ve bakım bilgilerine erişimle ilgili yükümlülükler uymadığını doğrulamak için denetim yapar.

(5) Onay kuruluşu denetim yaparken, bu yükümlülüklerin karşılanıp karşılanmadığını doğrulamak için bir teknik servisten veya başka bir bağımsız uzmandan bir değerlendirme yapmasını isteyebilir.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Avrupa Birliği mevzuatına uyum

MADDE 15 – (1) Bu Tebliğ, hafif yolcu ve ticari araçlardan çıkan emisyonlar (Euro 5 ve Euro 6) bakımından ve araç tamir ve bakım bilgilerine erişim konusunda motorlu araçların tip onayına ilişkin (AT)715/2007 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin Tüzüğü'nün uygulanması kapsamındaki

(AB)2017/1151 sayılı Komisyon Tüzüğü ile bu Tüzükte değişiklik yapan (AB)2017/1154, (AB)2017/1347 ve (AB)2018/1832 sayılı Komisyon Tüzükleri dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Diğer hükümler

MADDE 16 – (1) Geçici 1 inci madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla; Ek I'in ilave 6'sındaki emisyon uygulama tarihleri ile bu Tebliğin diğer hükümleri arasında ihtilaf olması halinde, Ek I'in ilave 6'sındaki tarihler geçerlidir ve uygulanır. Bu Tebliğ hükümlerinde herhangi bir tereddüt hasıl olması durumunda, bu Tebliğin dikkate aldığı (AB)2017/1151 sayılı Konsey Tüzüğü'nün değişiklikleri dâhil orijinal metni esas alınır.

(2) Ek I'in ilave 6'sında belirtilen tarihlerden sonra AT tip onayı verilmeye başlanıncaya kadar (AT)715/2007 Yönetmeliğine göre rapor düzenlemek üzere yetkilendirilmiş, AB üyesi ülkelerin de teknik servisleri dahil olmak üzere teknik servisler tarafından düzenlenen raporlar kabul edilir.

Yürürlükten kaldırılan tebliğ

MADDE 17 – (1) 27/12/2009 tarihli ve 27445 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Hafif Yolcu ve Ticari Araçlardan Çıkan Emisyonlar (Euro 5 ve Euro 6) Bakımından ve Araç Tamir ve Bakım Bilgilerine Erişim Konusunda Motorlu Araçların Tip Onayı ile İlgili Uygulama Usul ve Esaslarına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: SGM-2009/22) yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Birinci fıkra ile yürürlükten kaldırılan Tebliğe yapılan atıflar bu Tebliğe yapılmış sayılır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Tebliğ; kapsamı dahilindeki M1, M2, N1 sınıf I, II ve III ile N2 kategorisi araçlar için Ek I'in ilave 6'sında belirtilen Euro 6d-ISC-FCM uygulama tarihlerine kadar ihtiyari olarak uygulanır. Belirtilen tarihler itibarıyla zorunlu olarak uygulanır.

(2) İmalatçı tarafından talep edilmesi halinde, kapsam dahilindeki araçlar için Ek I'in ilave 6'sında belirtilen Euro 6d-ISC-FCM uygulama tarihlerine kadar bu Tebliğ uyarınca tip onayı düzenlenebilir. Böyle bir talepte bulunulmaması halinde, kapsam dahilindeki araçlar için Ek I'in ilave 6'sında belirtilen Euro 6d-ISC-FCM uygulama tarihlerine kadar ve zorunlu uygulama açısından bu tarihler geçerli olmak üzere 17 nci madde ile yürürlükten kaldırılan Hafif Yolcu ve Ticari Araçlardan Çıkan Emisyonlar (Euro 5 ve Euro 6) Bakımından ve Araç Tamir ve Bakım Bilgilerine Erişim Konusunda Motorlu Araçların Tip Onayı ile İlgili Uygulama Usul ve Esaslarına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: SGM-2009/22) hükümleri zorunlu olarak uygulanır.

(3) Bu Tebliğin zorunlu uygulaması ile birlikte; MARTOY uyarınca gerekli olan bilgi dokümanı, tanıtım belgesi, deney sonuçları ve araç uygunluk belgeleri, AB'de uygulamada olan güncel şablonlara göre düzenlenebilir.

(4) Bu Tebliğin esas aldığı (AB)2017/1151 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin Tüzüğü ve değişiklikleri kapsamında AB'de uygulanan geçiş hükümleri, bu Tebliğin amaçları bakımından uygulanabilir.

(5) **(Ek:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer)** Mevcut geçerli tip onayı 1/9/2024 tarihinden önce verilmiş araç tipleri için, imalatçının bu Tebliğ şartlarına uygunluğun sağlandığını tip onay kuruluşuna beyan etmesi durumunda yeni tip onay deneyine gerek duyulmaz. Gerekli beyanlar ve veri gereklilikleri dahil, aracın test edilmesiyle ilgili olmayan gereklilikler geçerlidir.

(6) **(Ek:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer)** İmalatçının Euro 6e-bis emisyon standardına göre onay talep ettiği, Euro 6e emisyon standardına göre verilmiş mevcut geçerli tip onayına sahip araç tipleri için, imalatçının tip onay kuruluşuna Euro 6e-bis emisyon standardı gereklerine uygunluğun sağlandığını beyan etmesi halinde yeni tip onay deneyine gerek kalmaz. Gerekli beyanlar ve veri gereklilikleri dahil, aracın test edilmesiyle ilgili olmayan gereklilikler geçerlidir.

(7) **(Ek:RG-21/8/2024-32639 Mükerrer)** İmalatçının Euro 6e-bis-FCM emisyon standardına göre onay talep ettiği, Euro 6e-bis emisyon standardına göre verilmiş mevcut geçerli tip onayına sahip araç tipleri için, imalatçının tip onay kuruluşuna Euro 6e-bis-FCM emisyon standardı gereklerine uygunluğun sağlandığını beyan etmesi durumunda yeni tip onay deneyine gerek kalmaz. Gerekli beyanlar ve veri gereklilikleri dahil, aracın test edilmesiyle ilgili olmayan gereklilikler geçerlidir.

Yürürlük

MADDE 18 – (1) Bu Tebliğ 1/1/2022 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Sanayi ve Teknoloji Bakanı yürütür.

[Ekleri için tıklayınız](#)

	Tebliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin	
	Tarihi	Sayısı
	28/12/2021	31703 (Mükerrer)
	Tebliğde Değişiklik Yapan Tebliğlerin Yayımlandığı Resmî Gazetelerin	
	Tarihi	Sayısı
1.	21/8/2024	32639 (Mükerrer)